

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 172

JEUDI 8 JUILLET 1920

LE COURRIER DE L'OUEST
ÉDITION EN QUOC-NGŨ

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction — Rédaction — Administration — Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯT TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-PHÁP

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC-NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3, 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 10

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4, 50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kẻ tin trình tự tin gửi thư và tiền trả tiền trước.

Cáo bạch

Tiệm Guốc và Khảm-dóng

Hiệu tiệm "Thừa-Minh"

của M. NGUYEN-KIM-THINH

Thông-nguồn Tòa-án Mytho

Kính trình cùng Lục-châu chư ông quý khách được hay: Nay tôi mới mở ra một tiệm Guốc, sơn-phết một cách kỹ lưỡng và khảm-dóng bằng nhiều hàng Bombay thượng hạng nhẹ nhàn thật là đẹp lắm, theo kiểu kim thời. Gửi xin chư quý ông, quý Thầy, quý Bà, quý Cô có lòng hạ cố giúp tôi nên việc, thì tôi thăm cảm thành tình, bằng ngày ghi tại.

Nguyễn-kim-Thinh

Đồn khải

Hội mua bán lúa

"Nam-lợi-mỹ" TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi triệu)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vì nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giá thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị.

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý } Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiến

Sách mới

Cuốn "KHUYẾN-SĨ-GA" của M. Lê-trung-Thu đặc đủ 10 thiên nói về Phận con trẻ phải cư xử cùng người "trưởng thượng và bạn tác" Nhà có con nên mua cho con trẻ đọc.

Sách đặt-dễ hay và hữu ích lắm. Có trữ bán tại NHÀ-IN-HẬU-GIANG CANTHO (IMPRIMERIE DE L'OUEST CANTHO).

Một cuốn..... 0\$25

Ai mua nhiều sẽặng tính giá rẻ hơn.

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY — TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 10000 thì lời dặng 52\$ còn tài sảng tính hội hết thấy giá dặng 50\$; đều tính nhập vô số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 50\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1er Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hời đều chỉ xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức Thương-xả-Hội

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU-TÂN-PHƯỚC

Đường kinh tập Cantho

NGUYEN-NGOC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thầy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hàng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ kiến, có rộng nước kiến lên không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bằng đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYEN-NGOC-NỮ

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin đến nơi Bồn-quán

An-quán An-hà Cẩn thơ

Kính cáo

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:

Tại nhà in Hậu-giang (Cántho) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles)

Bổn hiệu mới mua nhiều clichés tốt vậy chư quý vị muốn cần dùng xin gửi thư thì bổn hiệu sẽ gửi hình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang

Kính cáo

Hãng**Trừ hàng hóa Vinhlong**

Vinhlong — (Cochinchine)

Lãnh bán đồ thổ sảng Ngoại-quốc và lãnh mua hàng hóa ngoại-quốc của người bổn sở

Cổ bán sỉ và bán lẻ

Đồ tạp hóa — Rượu chác — Các thứ rượu tây — Dầu thơm — Xà-bong — Nước suối — Hàng hóa bên Langsa.

Xe máy — Đồ phụ tùng xe máy — Đồ phụ tùng xe hơi

Hãng cũng lãnh mua giùm cho đồng ban những hàng hóa ngoại quốc và lãnh bán các hàng hóa thổ sảng cho ngoại quốc vậy.

Cách đánh giấy thép:

Entrepôt Vinhlong

Nguyễn-thành-Điểm

Chủ nhơn và Quản-lý

Kính đồn

Ngò cùng lục châu

Tại nhà in Hậu-giang (Cantho) có bán thứ Carnet để đựng giấy bạc mới bày: như giấy 010, 0,20, và 0,50.

Vậy quý vị nên mua 1 cái để dùng đựng giấy bạc ấy, đã tiện mà lại khỏi hư khỏi rách.

Giá bán thật rõ mỗi cái 0\$20 mà thôi

Nhà in Hậu-giang

Kính cáo

LOI RAO**Quảng-an-Thành**

廣安成

Kính cùng lục-châu chư quân tử dặng tương, bổn hiệu có trữ bán các thứ rượu thuốc thượng hạng như: Hổ-cốt mọi qua, rượu Bá-luê, rượu Biêm-biệt, rượu máu-bò. Rượu này bảo chế kỹ càng sạch sẽ, nên uống bổ lẫm; vì vậy nên có nhiều kẻ bắt chước làm rượu giả. Xin lục châu chư quân tử mỗi khi mua thì nhìn trên nhãn phải có ba chữ QUẢNG-AN-THÀNH thì rượu ấy là thiệt tốt đó.

Quảng-an-Thành

Kính-cáo

!!Coi trước kèo lẫm??

QUÍ-VỊ:

Tại tiệm tôi đây, bán vật chi, đều có dính giá sẵn. Nếu ai muốn khỏi lẫm sự thách-thức vô độ của chệch, thì trước đến tiệm tôi coi giá các món; nếu món nào của tôi bán rẻ hơn, hoặc bằng giá với chệch thì dùm mua tiệm tôi, rất trọng ơn.

Mà nhứt là các món rượu Tây thì tiệm tôi bán rẻ lắm!!

Tôi cũng có cho mượn phòng ngủ Nhưng mà mấy ông Chó-Bút Nhứt trình, dẫu nghĩ bao lâu, cũng không tính tiền.

Còn từ sớm mai, chỉ 6 giờ tối, đóng-bang ghé nghỉ-ngơi, tôi cũng không tính tiền.

Thoã như ai nghèo nàn, không tiền mà trả tiền phòng tôi cũng không đòi.

Đồng-bào ôi!

Người Annam, thương Annam; Lấp sông, phá núi, dẫu làm như chơi!

Lê-Mai, Quản-lý

Nam-Bác-Ai

à Trà-ôn

Khương-Thời dit Gông

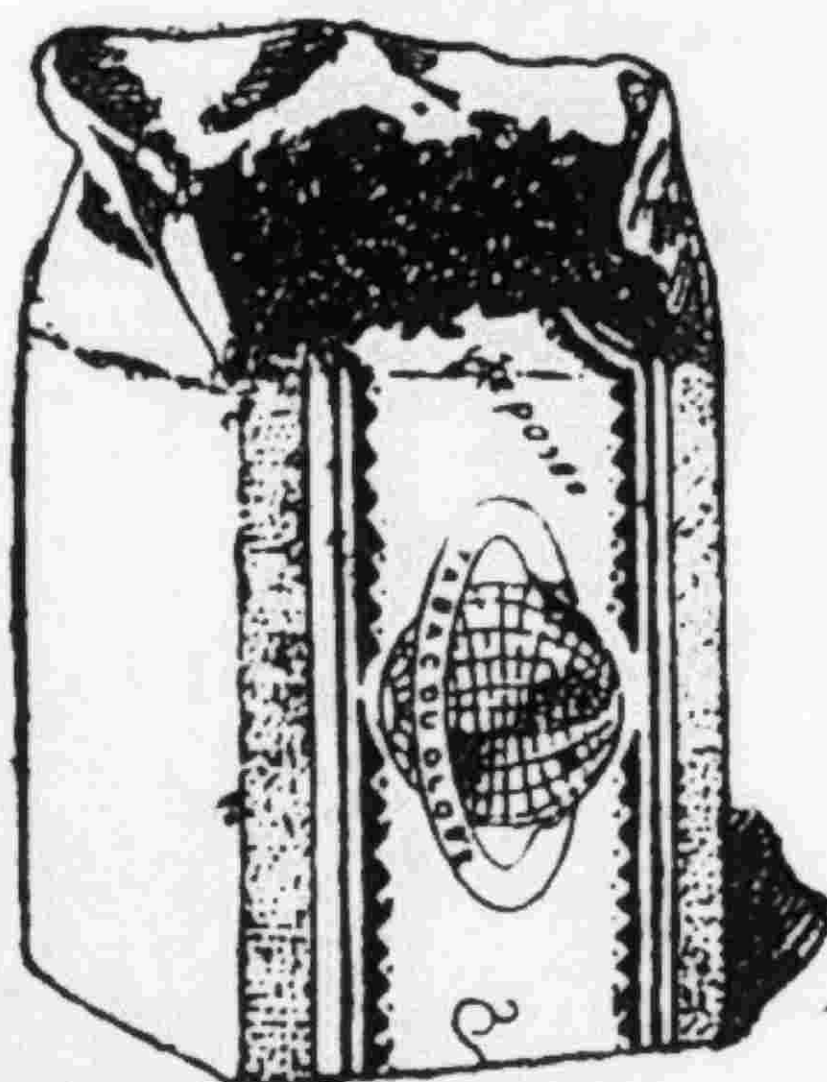
178 180 Rue Ang-Du'ong, 178 180
Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (bijouterie) để bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi, xe máy và xe kéo xin kể ra sau đây:

Kiểm vàng neo, chuỗi bông, cà-rá, đồ làm đồ thứ. Dầu-êch-săng-Sen (essence (Shell) dầu nhớt để vỏ máy xe hơi (Huile pour automobile) ở bộ đồ máy xe hơi (graisses pour automobile) đá thấp đèn xe hơi (carbure), vỏ ruột xe hơi hiện, tây và huê-kỳ (enveloppes et chambre à air marques Michelin et américaine) xe máy hiện bờ-rô (bicyclettes marque Peugeot) và tôi có bán đồi mối (écaillit) lược chải đầu đủ thứ và đồ của đầm (madame) và giày tây, giày (aonam) dầu thơm, áo thun mua bên tây lại (commandes en France).

Như các ông và các bà muốn dùng xin gửi thư đến tôi sẽ lập tức trả (contre remboursement) đến cho.

Nay kính

Trần-văn-Gông
Bijoutier Pnom-penh

Thuộc gói hiệu Globe
(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là đơm, khói thơm hút không khô cổ

Một mình hàng Denis-Frères có trữ bán 51 mà thôi.

Thuộc hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Cò gói 10 điều

Cò gói 20 điều

Hút đã ngon, dễ dành lâu được không mồi, không mục.

Tại Hàng DENIS-FRÈRES có trữ bán

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đăng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cần-thơ, có bầu sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trang và có đồ kiểu viết thì lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VAN-MÊN mới đơn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gửi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cần-thơ mà mua.

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CẦN THƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.—

Trong lục-châu, chữ vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décritquerie de Cantho.

AN HÀ NHỰT BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Cái tục sai lầm khá tuacanh cái	5.— Đại dương ngã rồi
2.— Nghị định về sự xe hơi	6.— Cánhtho Thời đàm
3.— Ký dữ Lương-văn-Thông	7.— Tổng tình nhân
4.— Hỏa hoạn tại Cánhtho	8.— Nam-ký Thời sự

Cái tục sai lầm khá
tua canh cái

Cái tục sai lầm ở xứ ta từ đời nào đến giờ đều rằng buổi này là buổi văn-minh tấn bộ, hoán cựu vi tân, mỗi tục lệ nào trảm-trệ cũng nên chế cũi; song cũng còn thấy hoài, nhưt là chốn hương thôn hoặc người nào hay cố chấp bất thông thì vẫn còn mê tín, bẻ khi có bệnh đau hoặc nhưt đầu, nóng lạnh sáng sốt nói xem, hoặc đau bụng, ầu, tả, vân vân... thì cho là bị thánh thần quở phạt, mà quí khuấy khóa, tức thời lo cúng vái bùa niệm tạ lễ chùa nầy, vưng bái miếu nọ mà cầu khẩn cho người bệnh được bình an.

Cạn xét những chứng bệnh ấy cùng các chứng bệnh khác há phải thánh thần ma quỷ nào làm, hoặc bởi một lẽ bí-mật nào khác...?..!.. Có câu: thiên địa vô tư, thần minh ám sát, bất vị tế hường nhi dân phước, bất vị thất lễ nhi dân họa. Còn cứ theo lý-thuyết của các nhà y-học thì bệnh của con người ta cũng bởi nhiều cơ; song đại khái về mấy chứng bệnh nói trên đó nhưt là chứng bệnh hay phát trong mùa hạ thường do nơi mấy cơ dưới đây:

1. Mùa hạ trời nóng-nực, từ chi bác mạch của con người sanh ra hải-hoại biếng-nhác, còn vị, trường, vận-dộng cũng là chậm-chạp. Vì vận-dộng chậm-chạp, cho nên thực vật dễ tích trệ, không tiêu hóa được, bởi cơ mới phát các chứng.

2. Các loại vi-trùng (microbes) ở đây trong không-khí (air), trời nóng-nực bởi không-khí ít vận-dộng, thì loại vi-trùng càng hóa sanh rất dễ, bay vào trong gạo, nước, hoa-quả và các thứ đồ ăn của con người. Nếu ăn uống không cẩn thận, thì loại vi trùng theo vật thực mà vào tạng phủ, nhấm loại rất độc, thì nó làm hại đến sức khỏe mạnh (santé) của con người, có khi phải hại tới tánh mạng nữa. Như loại vi-trùng sanh bệnh thiên-thời (choléra) dịch-lệ (peste), trái đồng (variole) vân, vân....

3. Lại mùa hạ: phong vô bất kỳ, nồm đó mưa đó, thì tuyết không chừng, nực thì nực lắm, có lúc lạnh chịu không được, vì vậy con người hay cảm mạo, nóng-lạnh, nhưt-đầu, đau-bụng, lợn-dạ. Như năm nay, nhiều người bị chứng cảm nặng kêu là «grippe» rồi sanh ra chứng đau phổi (congestion pulmonaire)

Hỡi người Annam!
Sao dễ tiền bạc ra khỏi xứ
mình?

Hãy dùng thuốc hút hiệu **CON GÀ** thuốc chưa vấn
và vấn rồi

VÌ THUỐC NÀY NGON HƠN HẾT.

ĐÃ THƠM THO LẠI GIÁ RẺ HƠN CÁC THỨ KHÁC.

Thuốc CON GÀ trồng tĩa tại xứ Đông-Dương

Nên giúp hội *Société des Tabacs de l'Indochine*,

66 Boulevard Bonnard. — Saigon

hầu giúp muôn ngàn người Annam.

emphysème pulmonaire, broncho-pneumonie, etc... mà phải bỏ mình.

4. Vì mùa hạ là mùa trái cây nhiều; nào là: xoài, dứa, mận, lý, măng-cụt, khế, dứa gang, v.v... toàn là đồ ăn khó tiêu-hóa, mà người Annam ta phần nhiều lại hay ưa ăn đồ chua cho mát ruột, thế thì dễ sanh ra chứng đau bụng ầu, tả, lỵ.

5. — Ruối, lãng, là một giống rất hại dạ dày, đau đó, đau nhâm chỗ dư-dây vi-trùng nguy-độc, rồi bay vào dạ trên vật-thực, người ta lỡ ăn vào tất là sanh chứng độc chẳng sai.

Những cơ này, dầu rằng chưa đủ mà làm căng nguyên của các chứng bệnh, song phần nhiều bệnh tương cùng do đây mà ra, sau rồi biến sinh chứng khác; chứ chẳng phải là tà-ma quỷ-mị

nào nó bắt nó làm cho đau, mà cũng mà vãi cho nhọc lại chẳng ích gì cho căn bệnh nữa.

Thế hằng ví: đời ăn rau, dầu nóng thuốc ấy là lời quý chẳng khá bỏ qua. Nếu ta gìn giữ đúng cách vệ-sanh, nghĩa là miếng ăn miếng uống đúng tinh khiết, cho có chừng, mình mấy năng tắm rửa, quần-áo đúng sạch-sẻ, tương cùng ít khi đau ốm bệnh hoạn đó.

Phạm-kỳ-Xương.

Nghị định về

sự xe hơi

CHẠY TRONG ĐỊA HẠT CANTHO

ĐIỀU THỨ NHẤT. — Chiếu theo khoản thứ nhất lời nghị ngày 14 Septembre 1903

xe hơi đưa mướn không đăng chạy đường mé sông châu thành Cánhthơ.

ĐIỀU THỨ 2. — Đi ngan qua mấy chợ và mấy làng trong hạt, xe hơi không được chạy quá 15 ngàn thước một giờ.

ĐIỀU THỨ 3. — Mỗi khi nào, hai xe hơi gặp nhau, thì phải chạy thiệt chậm lại, còn người cầm bánh phải đủ sức và sẵn sàng mà kềm xe mình.

ĐIỀU THỨ 4. — Cấm không cho dùng đèn giọi chóa bằng điện khí, hoặc đốt khí đèn trong châu thành, chợ và khi chạy ngan qua các làng.

Như hai xe hơi gặp nhau ngoài chỗ cấm dùng đèn giọi chóa lung, thì phải vắn lu bớt ngọn đèn trước khi tránh nhau.

ĐIỀU THỨ 5. — Cấm xe hơi đưa mướn không cho bóp kèn mà kêu bộ hành. Giá cho bộ hành có Quan chủ tỉnh ký tên phải gắn trong mỗi cái xe.

ĐIỀU THỨ 6. — Xe hơi có máy nổ (échappement libre) hay là xe để xi khói ra ngoài hoặc tại vô dẫu nhiều quá, hoặc các cơ khác, thì cấm không được chạy trong đường châu thành.

ĐIỀU THỨ 7. — Các đèn buộc trong lời nghị Quan Tổng-Thống Đông-Pháp ngày 29 Septembre 1913 về:

Sự cấm không cho dùng kèn hú (sirène) 1. trong châu thành và chợ; 2. Sự đi ngan cầu thì đi chậm bằng một người đi bộ; 3. Đều nhắc lại đây mà nếu bất tuân

sẽ buộc tội.

ĐIỀU THỨ 8. — Nếu ai phạm mấy điều lệ này, sẽ bị giải ra tòa và phạt tội theo luật định, chẳng kể phần bên Chánh trị còn định phạt khác nữa.

ĐIỀU THỨ 9. — Quan Trường-tiến, quan Cò Sơn-dám các quan chủ quận, các xã trưởng và các hương quản phải coi thi hành nghị định này.

Cánhthơ, ngày 13 Novembre 1919

Quan chánh Tham-biện chủ Tỉnh,

Ký tên: BOUDINEAU

Phê chuẩn

Saigon, ngày 22 Novembre 1919

Quan Nguyên-Soái Nam-Kỳ

Ký tên: Maspéro

Ký dữ Lương-văn-Thông

CỦ-LAO-MÂY

Chuông có đánh mới kêu,

Đèn không kêu sao sáng?

Cher Monsieur L. V. T.

Xem An-IIà số 169 thấy quý hữu có làm 1 bài để là: «Trần Thời đàm» trong bài ấy tôi cũng rõ rằng quý-hữu làm mà khỏi-hại với tôi chơi, chứ chẳng phải là có ý ngạo bán chi chi. Tuy lời pha lỡng mặc dầu, song quý hữu cũng chẳng biết ý tôi, làm khoản bất bình về việc cưới hỏi của nước ta, hãy còn nhiều điều tôi tệ, lãng phí, rất quan-bệ cho phong, tục nhà ta ngày sau lắm ru.

Tôi cũng biết rằng: «Quan-tử chi đạo tạo đoan hổ phụ phụ» chứ lý nào không. Nhưng mà trọng là trọng người phải, việc phải kia, chứ đâu quấy, người khờ, mà kính, mà trọng thì có ích gì cho ai??

Than ôi...!

Thôi hờ-hộ, rửa lòng bỏ dứt,
Cách văn-minh, gắng chỉ nói theo.

Kéo mà, dân yếu, nước nghèo,
Cháu, con sau cũng, tợ beo trong chuồng!

Đề tôi tỏ sơ ít điều về việc quý-hữu nói rằng tôi cưới vợ mà không mời ai, rồi tôi sẽ tiếp luận cái tục nghinh-hôn tôi tệ của đồng bào ta, cho quý-hữu nghe chơi cho tiêu khiển.

Này quý-hữu

Cái người mà quý-hữu nói rằng vợ tôi đó, thiệt là không phải đâu. Số là vậy:

Nguyên cô này là người ở Mò-cây, quen với M. Lâm-quang-Hậu, là 1 vị bằng hữu của tôi ở tại Trà-ôn đây, (người này ở tại nhà M. Hậu.)

Vốn tôi đây là người không có vợ, ở một mình trôi-trọi nơi tiệm Nam-Bắc-Ai này, bấy lâu quý-hữu và mọi người đều biết.

Nay tôi thấy người này ăn nói nhỏ nhai, đứng đi dầm thắm, tuổi 24 mà kuong có chồng (con gái đời xưa da) nên tôi vô lễ mà mời cô lại nhà, dâng hơi bang gốc ngọn, dò trong lòng đục cho cạn cùng; (Hơi gốc ngọn là tôi, dò đục trong là cô) thoán như hai đàng mà y nếp tâm đầu thì sẽ tính vui vậy cả nước.

Bởi cơ ấy cho nên trong 3, 4 ngày lúc trước, cô có tới lui nhà tôi 5, 7 lần nhám lúc quý-hữu đến chơi, thấy vậy, rồi tương vậy, nhớ kỹ trung thiệt là không phải vợ việt gì ráo, cô ấy nay trở về xứ-sở rồi.

Cô mà chẳng tính cuộc trăm năm cùng tôi, là cũng tại cô dốt mới ra cơ ấy.

Tôi đây cũng dốt, mà dốt chứ Tây chứ Nho kia, chứ chứ Quốc-ngữ cũng nhóm nhem, chứ cũng chưa phải là người dốt đặt cho thái quá.

Tôi năm nay ba mươi ba tuổi trên đầu mà không có vợ; mà tôi hứa ci ắc với quý-hữu 1 đếu, nhứt sanh không thêm vợ dốt, dẫu cho cô nào sáo nước hương trời, hoặc là: Ruợng cô bay mới kiển, bạc trâu kéo bại gió. Tôi cũng chả màng (tại dốt)

Còn cô nào mà nghèo cho đến nỗi: ohó

chực bữa cơm rơi nước mắt, da đeo như thẻ cục thang hăm, mà biết học hành quọt-quẹt chút dừh với đời, thì tôi rất yêu rất trọng...!

Thôi việc cưới vợ không mời, đã thừa ngay cho quý-hữu nghe rồi, đây tôi xin siêng luận qua việc cưới gả của đồng-bào ta, thoán như có chỗ nào sai siêng, cù xin quý-hữu và chư quân-tử dạy lại dùm, tôi rất trọng ơn lắm lắm...!

THÔI TÊ VỀ VIỆC GẢ CƯỚI CỦA TA

Tôi mà luận khoản này đây, chỉ nói những bức người tám thường mà thôi, chứ những dấng cao-minh, thì quý-vị ấy cũng đã cái lương rồi, vì người ta đã thạo việc thì phi muôn phần, còn tôi đây mới rõ một mà thôi.)

CÁCH ĐI COI VỢ

Tôi có thấy nhiều người đi coi vợ về nói chuyện lại tức cười quá! Ai đời đi coi vợ mà chẳng thấy vợ cho rõ ràng, mà không biết người ấy cam, diệc, ngọng liệu thế nào...!

Là vì: lễ cậu trai đến coi vợ, thì mặc khăn đen, áo dài, rồi ngồi nơi góc ngựa bìa nào đó, hoặc đứng xó-ró dựa vách kế cửa chi đó, không dám hó-hé đâu chi 1 lời. (Dẫu cho cậu ấy thông thái cách mấy đi nữa, cũng cứ việc làm thinh mà chịu,) như có dám ngồi thì còn khá, còn cậu nào nhác, không dám ngồi ngựa, cứ việc đứng hoài, mỗi mē rụt cẳng mà thôi (Tệ)

Còn cô gái cũng vậy, chẳng nghe động một lời nói của anh chồng mà đi coi mình đó, cứ việc núp ló ở trong buồng, hoặc nhà bếp rồi vách vách hoặc xé giấy kẻ ván mà coi; chứ mấy thuở mà cậu với cô dám hỏi hang đếu chi 1 tiếng? (Tệ)

COI TUỔI, COI NGÀY

Coi tuổi là việc dị-đoan;

Cúi xin chư-vị đồng-bang đừng thềm.

Việc cưới vợ mà bày cái cách coi tuổi cũng là 1 mối đại hệ cho phong tục ta.

Tí như: cậu X... thấy cô Y..., đánh lòng, còn cô Y... thấy cậu X... cũng là đẹp ý, mà coi tuổi ra không dặng tốt, thì không dám cưới, làm cho trai gái thương trộm khóc thắm rất nên tội nghiệp; có chỗ thấy con mình, tuy không tốt tuổi mà 2 đứa nó khắn khắn quyết một ở với nhau mà thôi; thì cha mẹ 2 trẻ ấy lại bày đến giới-giả như vậy nữa: Cũng là cho cưới hỏi với nhau vậy, nhưng mà cưới về rồi đi vô cửa sau, hoặc làm nhieu thói la nữa. (Tệ...!)

Sự coi tuổi này nó làm uất ức cho nhiều người lắm, cậu trai không đành, cô gái chẳng chịu, nếu coi tuổi tốt thì cưới bưng, đem về ít ngày rồi đưa con gái dưng mắt, hoặc vợ chồng ở chung mà nó không có thích...cùng nhau!

Còn việc coi ngày, cũng là lếu lảm, ngày nào là sạch, dơ, tốt xấu? Tôi dám hỏi mấy ông thầy coi ngày, có biết ngày nào tốt, xấu, lợi, hại chăng...?

Nếu ông biết, sao ông không coi tuổi, coi ngày cưới gả cho bà con giòng họ của ông, hề cưới gả thì làm giàu, sống lâu, dặng ông nhờ phước đức với.

É...! đừng làm lếu mà gieo giống tệ cho nòi giống ta về sau nà...!

(Thuốc đắng mau đá tật)

Theo ý ngu tôi tưởng: Hễ ngày nào ít nắng không mưa, có gió thổi hiều hiều ấy là ngày tốt, còn trai đẹp mắt gái vừa lòng là tốt chứ chứ coi tuổi, coi ngày là đếu tám bảy mà tin tưởng làm gì cho vô ích...?

Vậy chứ các nước văn-minh người ta không coi tuổi, coi ngày, há không cưới gả nhau dặng bay sao...? (Phải không L..V..T.) Thôi...! Hơi đầu mà kẻ... (Tệ...!)

NÓI VỀ VIỆC LÀM MAI

Làm-mai có chỗ cũng nên dùng, mà có lúc cũng không nên dùng.

Vì cũng có nhiều nơi bị mai mối mà niếm thân ái của 2 bên đổi ra thù nghịch (Đều này khán quan xét lại trong tổng tròng làng lâu nay thì rõ, cũng còn làm khoản tệ về việc mai mối lắm, kẻ không xiết, viết không rồi, để lúc nào rảnh tôi sẽ luận về việc mai mối (Bằng-phơn) cho quý vị nghe chơi?

NÓI VỀ LÚC KHÍ SỰ CƯỚI VỢ

Tục xưa nay hễ 2 bên gái thuận tra, đành, thì tới thăm-lom, cho chắt nokia, lễ rầy, lễ nọ lộn-xộn, lằng-xằng; còn đến chừng cưới thì là: mâm trầu, hồ rượu, long-liệc gì bày-bố dình-đủ, thiệt là mấy món này, vô ích lắm, không có nghĩa lý gì ráo, noi theo tục quấy mà xa-xỉ đồng tiền thiệt là rất uổng.

Nếu ai nói mâm trầu, hồ rượu có hay-ho chỗ gì xin khán nghĩa nghe thử

Thôi...! Tôi lúc này mặc lo mua bán, không có giờ dư mà luận cho đồng-dại về việc gả cưới này cho rồi, sơ siêng ít đếu cho khán quan dượt dưng mà thôi, nếu muốn chi cho kỹ về việc này, thì giấy kho, mực biển biết loạn cho cạn cùng hay chưa.

TỰ THUẬT VỀ VIỆC CƯỚI VỢ. THEO

Ý CẢI LƯƠNG

Tôi mà nói về việc ý tôi muốn cải-lương về việc cưới vợ của tôi trong lúc từ này sắp tới đây, chắc lắm vì cho tôi là quân ngan-tân, mọi rợ chỉ chứ chẳng phải người nước Nam đa.

Tôi đúng bâm ba tuổi, nhà thì nghèo, học lại ít. Quân-lý cho tiệm buôn Nam-Bắc-Ai, ở tại chợ Trà-ôn này. (Tôi đây cũng là trai đời xưa đa)

Theo cách cưới vợ của tôi thì như vậy:

Không chịu mâm trâu, hũ rượu, không coi tuổi, coi ngày, không chịu lấy họ hàng mai mối, hoặc cha mẹ chỉ bên vợ hết, tôi đây không phải người có đạo thiên-chúa, mà không chịu cúng kiến, cũng lấy lúc ai ráo hết thấy; vì cái hình lấy của con người, trông ra tẻ lắm, mà không có nghĩa lý chi, nên tôi làm không đáng.

Cũng bởi cố ấy cho nên mấy năm nay không có vợ là vậy đó, ấy là lời thừa thiệt cùng khán quan đó. Đa vậy mà lại thêm vợ dốt không chịu nữa, mới là đẻ ở một mình cho chớ. Cái ý không chịu, như rứa, mà cô nào dưng có gởi thơ, hoặc đến tại tiệm tôi mà hỏi hàng việc chi đa nghệ. (Tôi nói vậy chớ có ai thêm, mà đến, mà hỏi)

Cuốn số: Lê-Mai

Gérant du Nam-Bác-Ai à Trảo(Cántho)

Luật khoa Học-đường tại Hànoi

11 vị học sanh nơi Luật-khoa Học-đường Hà-nội mới thi đậu lãnh bằng-cấp tốt-nghiệp trong tuần tháng Juin năm nay đã quá giang chuyến tàu ở Hải-Phòng về đến Saigon rồi, 11 vị đó là:

M.M. Nguyễn-văn-Tam (Tây Ninh)
 Nguyễn-văn-Quý (Giadinh)
 Lê-văn-Thành (Viethong)
 Đoàn-văn-Tấu (Travinh)
 Trần-văn-Phước (Cántho)
 Nguyễn-hữu-Sứ (Tân An)
 Tạ-trung-Cang (Travinh)
 Đoàn-ngọc-Chấn (Chaudoc)
 Lưu-văn-Tàu (Tháidamot)
 Trần-văn-Tấn (Longxuyen)
 Nguyễn-văn-Phước (Cántho)

Bổn-Báo hết lòng mừng và khen ngợi

11 vị tân-khoa trên đây, vào đời kinh-sử bản hồ tên đề, như vậy mới phải câu đặng quả thập niên, biến kỳ phụng mầu đó.

Vậy Bổn-Báo ước ao cho Chánh-Phủ trọng dụng nhân tài, cấp bằng cho sớm sớm và cầu xin mấy vị tân khoa khi thọ trước quốc gia rồi bày nơi giầu Y, Châu gìn ba chữ THANH, THÂN, CẦN mà bổ hóa cho an dân lợi nước.

An-Hà Nhựt-Báo

Hòa-hoạn tại Cántho

Ngày 5 Juillet 1920, lúc 5 giờ sáng tại Cántho nơi đường Nhà-thương, có xảy ra một vụ hòa-hoạn thiêu hủy một dãy 3 cái nhà lá. Duyên cớ như vậy: vợ chồng tên Tám-Bụng nghèo thường bữa lúc 4 giờ sớm mai thì 2 vợ chồng khóa cửa để nhà cho hai đứa con nhỏ giữ dặng đi đón hàng bông (cao, dừa, chuối v.v.v.) mà mua rồi đem ra chợ mà bán lại. Ngày đó đi rồi, ở nhà đứa con 7 tuổi thừ dây cầm đèn rồi kiếm đồ ăn ruồi mím mùng phở vô đèn bắt cháy tung bừng, đứa nhỏ hoảng hốt la làng, khách vách có 1 người dờn bà và là sáu Tàu, nhà tên Ngọc, tên Cửa, hay áp tới tiếp cứu, thấy lửa cháy cái mùng ở trong nhà, song ở ngoài cửa thì khóa lại (vì lúc vợ chồng Tám-Bụng ra đi thì khóa cửa như mọi khi), tên Cửa bèn ra sức đập vách xông vào đem dặng 1 đứa 7 tuổi ra, đứa nhỏ này ra dặng ngoài rồi bèn khóc và nói em nó 3 tuổi còn đang ngủ trong mùng, tên Cửa lật đất trở vào tìm được đứa 3 tuổi đem ra, thì nó đã bị phỏng bẹn, còn tên Cửa cũng bị lửa tấp phỏng hết 1 cánh tay. Kể đó lửa phát ngọn rất cao cháy tiêu cả nhà của tám-Bụng rồi cháy luôn qua nhà sáu-

Tàu, nhà tên Ngọc trong dãy lát đá hóa ra tro bụi.

Vì bởi nhà lá khô bổi, lửa cháy rất lẹ, nên chẳng dặng đồ đạc cho kiếp phần lại ruồi vì xung quanh mương, hào đều khô nước; fontaines nước lúc đó chưa có nước, nên không thể nào chữa cho được. Có vòi rồng của Bang Quảng-Đông đem tới, song không có nước mà tưới, chớ chỉ lúc đó có nước fontaines chạy, tuy là tưới được một chút, song tưởng cũng chưa dặng ít nhiều.

Sự hư hao phỏng tính chừng 1500\$00 nhứt là nhà của Sáu-Tàu bị thiệt hại nhiều, ngựa gỗ, tủ đứng, ghế Thonet, đường, chông, vật dụng gì đều cháy ráo, khá tiếc...!

Thật đáng khen lòng can đảm của tên Cửa' liều thân vô lửa cứu dặng 2 đứa nhỏ đem ra, chẳng chi 2 trẻ này đã bị trận lửa bỏng thiêu hủy rồi...! Ước ao xin quan trên thấu lòng can đảm của tên Cửa đây, mà ban thưởng cho xứng đáng ngỏ lòng tri ơn dân. Và xin quan trên ra lệnh cho sở Giếng-nước ở Châu-thành làm thế nào mỗi giờ cho có trong nước luôn luôn xảy gặp cơn hỏa hoạn dưng mà tắt lửa; chớ như lúc lửa cháy mới ròi đây, trông hồi loạn đả, thiên hạ chạy đến nguyên thiên, vòi rồng cũng có nhưng mà thấm thay nước không một gáo, lửa dặng muôn xe, thì tài nào tắt lửa cho dặng. Bởi vậy ai ai trông vào đám hỏa hoạn này đều tức-tối nhẩn mày. đau-lòng cha chả...!..!

Lúc tôi viết bài này là bữa 6 juillet, thì nghe lại đứa nhỏ 3 tuổi bị cháy đó đã thất.

Mạnh-Đức.

Đại dương ngả rồi

Vừa xem qua câu: "Đại dương ngả rồi" nhứt phần đông chư liệt quý ngỏ

cho Bá-ngộ-Mai thuật chuyện con dẻ xòm lo đi tìm sủa đứa bị chúng-dâm, không thì cũng thuật chuyện cụ nào đó quen thói bẻ bẻ, ăn quen nhện chẳng quen, ban đêm đi mò vợ chúng, rở con người, nên bị thịch đây chớ gì, nào ngờ Bá-ngộ-Mai muốn nói cây dương lớn kia bẻ dãi ước mười lăm thước Langsa, bẻ ngan chừng một ôm rưỡi, bị dộng trước gốc.

Sở là đêm 14 rạng mặt 15 tháng năm Annam năm Canh-Thân, lối 12 giờ rưỡi khuya, nổi lên một trận dông rất to làm cho những người nghèo ở nhà cột cây, vách lá, ngủ không yên giấc, lo lo sợ sợ cho cái nạn dân ách nước của tạo hóa bang đến lúc tham canh như năm 1904 vậy; nên cha kêu con, chồng gọi vợ thức giấc nồng mà phòng cơn tai biến.

Lúc ấy Bá-ngộ-Mai chưa ngủ đang ngồi chong đèn xem Báo, thình lình nghe một tiếng rất dữ dội dường như đất sụp, nhà xiêu, làm cho Bá-ngộ-Mai giật mình kinh sợ, bỏ tờ Báo trên bàn lật lật mở cửa chạy ra xem việc chi cho biết. Nhưng chẳng thấy chi lạ, chỉ thấy trời u ám, gió rất to, mưa rất rất mà thôi, đứng lâu bắt lạnh mình, bèn trở vào nhà, đóng cửa, tắt đèn đi ngủ.

Sáng ra là 30 Juin 1920, mới hay tiếng dữ dội hôm là tiếng rền than của đại dương nổi trên đây ở dựa đường mé sông đi lại chợ Cairang, trước tiệm rượu Nam-xuân-Thọ vì bị dộng nên ngã.

May thay!! ngọn cây dương ấy ngã ra phía ngoài nên không có sự chi hại đến tiệm Nam-xuân-Thọ cả, nếu ngọn nó ngã đập vào trong, thì đừng nói chỉ mái ngói sườn cây, dẫu cho mái sắt sườn đá đi nữa cũng không tài nào chịu nổi. Mừng thay cho tiệm rượu Nam-xuân-Thọ! Hạnh phúc thay cho ông chủ tiệm Nam-xuân-Thọ là đường nào.

Than ôi! nghĩ như cây dương đó sống đã hai chục năm dư, sừng sững giữa trời, bao quang tuyết sương, nở màng mưa nắng, gốc to rễ cứng, nhành lá sum sê, xô chẳng ngã, động chẳng lay, ngó đầu đủ sức chống trời, hướng dương muôn kiếp; nào hay đầu 1 phút đã tan tành, bị một trận dông to, trước gốc nằm dài trên mặt đất, kẻ chặt mạnh, người cắt mung, phân phát với nhau, đem chum vào lò, trong nháy mắt đã hóa ra tro bụi,

Cho nên con người ở đời phải suy nghiệm cổ, lòng dục dờ trong, mưa dầm thời ý chúng, biếp cô, đừng cậy thế khinh nhơn ngạo vật, rồi cũng như cây dương kia mà chớ!..!

Bá-ngộ-Mai ở Cairang

Cánthor thời đàm

SUU—(Gặp Tý vô vai rồi nói)Ừa chú Tý, chú mấy lòng rày sao hay nói dốt quá..!

TÝ—Dốt cái gì đó...?

SUU—Thì chửa nhứt tuần trước, chú mấy nói chú mấy với Thầy Năm Cù chạy xe máy đi Nhơn-ai. Sao ngày hôm kia thầy năm Cù gặp tao thấy nói thầy nào có đi Nhơn-ai bao giờ mà nói vậy..!

TÝ—Cái đó là thầy dốt chớ tôi, rõ ràng bữa đó thầy đi Nhơn-ai với tôi về ghé chơi nơi nhà M. Mạnh-Đuro là 6 giờ tới.... mà thầy nói với anh chắc vậy sao...? có chứng ai không...??

SUU—Bữa đó có thấy tư Đế lại có thấy gì đây tao quên tên, hồi trước làm thầy giáo ở Cái-Cao.

TÝ—Thầy T....phải không?

SUU—Ờ...Phải da.

TÝ—Thôi, chuyện đó để tôi hỏi lại

thầy năm Cù coi thầy đã đi với tôi, sao thầy nói cái gì lạ vậy.... Còn hôm nọ anh biểu tôi có rảnh lại nhà nghe anh thuật chuyện “Ông thần vận hòng chỉ báo xoài học mán chết tươi” Đầu nà nói nghe thử coi..?

SUU—Khoan đã, chuyện đó còn đó, bây giờ đây tao thuật chuyện máy của Annam mình mới bày hay lắm cho chú mấy nghe đã.

TÝ—Móc xì..! Thôi anh đi nà, khéo kiếm chuyện gạt người ta không..! nội mấy móc mà mồm thấy đây, nào là: máy lều, máy bay, máy xe lửa, máy xe hơi, máy nói, máy giấy thép, máy xay lúa, máy nào máy nấy toàn là của người Phương-Tây chế tạo, chớ Annam mình(nói tới đây Tý dung vai, lúc lắc đầu, trề môi...v...v...)

SUU—Mấy thứ máy đó, ai nói làm gì, người ta nói Annam mình mới chế một thứ máy nhứt hảo hạng, không nước nào bì kịp

TÝ—Mấy gì mà nhứt hảo hạng..?

SUU—(Kê miệng vô lỗ tai Tý rồi nói nhỏ nhỏ) máy đánh bài cào lặn.

TÝ—Húy chà...! mà cái máy đó ra làm sao anh có thấy không..?

SUU—Ồi thôi, cái máy đó lợi hại lắm chú mấy, nó tương tự như cái hộp, đựng vừa vận và ước được chừng 9,10 lá bài cào. Trong hộp có giấy thiêu (resort) cái thế nó kẹp lá bài cào sao đó, mình hiểu không chắc, khi sửa soạn vào sòng như ngồi trên bộ ngựa thì tên nào cử động cái máy đó, buộc máy vào bấp cần nó. Ngay cái máy, nó có khoét rách một lỗ quá để cho bài trong máy chạy ra ngoài tay, hoặc bài ngoài tay chạy vô trong máy cho tiện. Còn như ngồi ghế mà chơi thì nó buộc cái máy đó trong nách của nó, cũng khoét một

lỗ áo như vậy, hoặc là nó cho bài chạy ra vô tay áo của nó cũng đặng. Nó đòi bài hay và lẹ lắm không ai thấy cho kịp nhứt là mấy quân nó làm cái thường thường có đổi bài, nó nhứt mình đựng sợ giấy thiêu một cái thì lá bài trong máy nhảy ra ngoài tay, rồi kéo lá bài ngoài tay vô trong máy. Nó vô ngồi sòng có nhiều người theo làm bộ ăn có đặng chia hùn rồi đi về trước, đầu gặp sự ruồi người ta bắt đặng lật lưng lấy liều cũng chẳng còn bao nhiêu.

TÝ—Cái máy đó ở đâu bây giờ...?

SUU—Bể rồi....rả rồi....

TÝ—Sao mà mau bể vậy, bộ nó làm bằng giấy hay sao mà bể vậy...?

SUU—Hiền sai hoài, người ta nói bể là đồ bể ra, chúng bắt được.

TÝ—Bắt đặng ở đâu vậy...?

SUU—Ờ tại Cánthor mình đây chớ ở đâu.

TÝ—Nói vậy cái máy đó đã có đem lại Cánthor rồi, thế khi cũng có nhiều tay chơi bởi bị nó chớ chẳng không...?

SUU—Nó giỏi quá, ai tránh cho khỏi. Bởi vậy: nghe nói nhiều người sang trọng giàu có bị nó cũng là bọn.

TÝ==À khoan, tôi hỏi anh, đã biết nó giỏi, nhưng mà đến xứ lạ lòng như vậy, làm sao nó trà trộn vô đặng mấy chỗ sang trọng mà làm đặng to việc....?

SUU—Phải, chú mấy hỏi có lý, song việc gì có gốc mới có ngọn. Sở là làm vậy: sau khi đó bể ra rồi, ai nấy rõ lại bọn chơi bài cào máy này đã đến Cánthor là 5, 3 tháng trước, đem hoài, muốn vào chỗ lớn đặng ra tay thủ đoạn. Ngặt vì lạ, nên khó nói... Thôi may, bọn nó nhờ 1 ông kia có dạ nhiệt thành về bài cào lặn đem đường chỉ nẻo tiếng dẫn bọn nó vào, bởi ai ơi cũng tin bụng ông nên mới để cho bọn nó chơi. Bữa dịp,

bọn nó làm cũng là nặng túi (nhiều rồi) song ruồi vì Tỏ bại, nên Ồ hổ....bị.. đánh trúc túi ...

TÝ—Nó giỏi, nó lẹ lắm sao ai thấy đặng mà bắt....?

SUU—Bởi nhờ có vậy nên mới biết mà bắt, chớ không thôi cũng lấy mãi mà nhìn cứ than là “Bài của chú này tốt quá...hèn quá” tới chừng trông túi thì thôi. Sở là: có một vị kia cũng trong cuộc đó bị nó hết hồn rồi, còn chút ít thời chỉ bỏ vào ăn có cũng nó, khi nó dờ 3 lá bài lên, vị nọ đứng sau lưng nó, ngó thấy nhò nút hơn của người ta, đã hết kế, thua rồi; bèn bỏ đi ra ngoài, chấp trở vào bèn thấy số bạc của mình còn đó lại thành ra bằng 2—lấy làm lạ không thêm nói, bèn đùa hết ăn có một lần nữa, lại đứng sau lưng mà rình, thấy rõ ràng bài 3 nút, tên nọ xáy mình qua 1 cái rồi hô 9 nút vừa bết. Vị này, vì trước bị nó đã nhiều nên cố hạn, tuy là ăn có với nó thì có thanh rồi nhưng mà một chút đỉnh như vậy có đủ gì gỡ số trước đâu; nên nắm tên nọ truy hô lên rằng: tên này đánh lặn. ai nấy nghe hô, người thì thộp ngực, kẻ nắm đầu, xét trong mình gặp cái bừa bớ (máy)...đi thôi...! mặt sức đánh moi, đã tung bừa...trúc túi, song lấy lại chẳng bao nhiêu, bị đám ăn có đem ra hết 3, 4 phần rồi.

TÝ—À nói như anh thật là có đầu có đuôi nghe rõ ràng dữ a. Mà ông nào tiếng dẫn bọn nó vậy....?

SUU—Chú mấy muốn biết ông đó, thì kể tại đây tao nói tên ông chớ mà nghe TÝ—(Kể tại nghe Sưu nói tên ông đó rồi la lớn tiếng rằng) Vậy sao...- ai đó ông đó mà ông làm chuyện như vậy.

SUU—Người ta nói: quý nhau cùng bởi tiền, hèn là: kiêu tài nó âm thầm, lại

có câu: Nghĩa đoạn thân sơ chỉ vậ tiền, buồn chỉ là hàng hữu...!

Tỷ—Bữa nay anh nói chuyện nghe mê, thôi cho tôi kiểu về bữa khác sẽ nói chuyện nữa.

Hứa-Đo

Nghỉ một kỳ

Kỳ tới nhằm lễ 14 Juillet (lễ Chánh-chung) các ty các sở đều nghỉ, Bồn-Báo xin nghỉ một kỳ qua đến 22 Juillet sẽ xuất bản. Xin khán quan miêng nghỉ. Bồn-Báo cần cáo

Tổng tình nhân

(liên hườn ngũ thù)

I

Dầu lia ngổ ý vương lòng tơ,
Đưa bạn tình chung nhàn một tờ.
Rê áo buồn lời chưa kịp ngớt,
Nghien trông rười giọt già làm ngớt.
Đàng xưa lời củ ai thương nhớ,
Tháng lại ngày qua kẻ đợi chờ.
Đất khách còn trông sau gập gờ,
Chập chông đoạn thâm lương bấy giờ.

II

Bây giờ đất vắng cách Nam-Vang,
Kẻ ở người đi rất xốn-xang.
Ngoài mặt lưng trông khôn ráo mắt,
Trong lòng nát ruột lại bầm gan.
Nợ duyên chả hẹn ba sanh trọn,
Non nước còn mong một nhữ nhân.
Đào lý nghịch thời chen gió bụi,
Xót thay cảnh lạ phận bường nhàn.

III

Phận hường nhàn ấm lạnh nào thông,
Đau đớn chỉ hơn vớ vấn chông.
Tứ hiệt thà người cam thừa dạ,
Sanh ly để kẻ chẳng đau lòng.

Thế xưa chứng có vắng trầu bạc
Nguyên củ còn ghi mảnh má hồng.
Phân cách người thương buồn đão dễ,
Trương loan trắng trọc nhớ rồi trông.

IV

Nhớ rồi trông xán bầu vào ra,
Chua xót dạ nấy ta biết ta.
Thơ thần bóng trắng soi trước cửa,
Ngậm nùi tiếng để đi bên nhà.
Thương người mira gió ngoài muốn [dặm]

Đề khách ngồn dào rá mấy hoa.
Một khối thành sầu cao bất ngất,
Xa xuôi ai có thẩn cho mà.

V

Thấu cho mà nhắc nghĩa ban sơ,
Buộc gánh tương tư dạ chẳng ngờ.
Lầu các người dẫu quên nghĩa ước,
Lên tranh ta chẳng quên công chờ.
Bốn phang Hồ-Thủy không màng lước,
Một mối Tang-Bồng khó lấp ngờ.
Ở bạn chung tình nghe dặn rồi
Dầu lia ngổ ý vương lòng tơ.

Lê-tống-Hiền

Longbô—VinhLong

ĐỀ TRONG KIM-VÂN-KIEU:

Mây thay giải cấn tương phùng.

Gặp tuần đỏ là thỏa lòng tiếm hoa

Thoàn máng tuần đông chóc phận đà,

Bưng khuôn nhìn cánh dơi màu hoa.

Bóng hồng xa liếc tuồng như vẽ,

Dạng liễu gán xem rất mặn mà

Ngoài mặt còn e ngơ mặt lấp,

Trong tình như đã tỏ tình ra;

Trăm năm biết có duyên gì chẳng?

Gặp gỡ như vậy lương thiết tha.

J. S.—Long-Hồ

Tiệc Mừng

Ngày 3 juillet 1920, lúc 6 giờ chiều tại Châu-Thành Cánhthơ, ông Trần-Phát kêu là Phạt là Phó Bang-trưởng Quảng-Đông có trần thuyết nơi nhà Công-sở Quảng-Đông 1 cái bi tiệc dâng thỉnh viên quan quới chức Annam và thân bằng quyến thức tới chung vui cùng người nhơn dịp người mới dâng cử làm chức Phó-Ban-trưởng.

Thật là bi lạc cộng tình, nên bữa đó có quí ông quí thầy và thân bằng quyến thức để dự tiệc rất đông, đàm đạo vầy-vui qua đến 8 giờ mang tiệc ai nấy cáo từ lui gót.

Nam-kỳ thời-sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 8 f 50

Đông-Pháp..... 8 f 50

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và ra bao lại. Từ 5\$90 tới 6\$40 tùy theo thứ lúa.

CANTHO

COI CHỪNG BẠC CẮT GIÃ

Tại chợ Phong-Điện, (làng Nhơn-ái) có một người đồn bà tên là Trần-thị Thị, 25 tuổi đến tiệm mua lảnh, khi trả tiền thì trả bằng bạc cắt 0\$20 và 0\$10 chệp dâng và bẻ coi thì hiểu là bạc cắt giả tri bỏ lên, thì thấy Hương quán Đồ vãng-Thập bắt thị Thị tra hỏi thì nó nói bạc cắt đó vốn của một tên chệp tình nhân nó cho nó.

Thấy hương quán xin giấy quan trên dâng nà tráo tên chệp đó. Chừng nào bắt được và Tòa xử thế nào Bồn quán sẽ đăng báo cho chư độc giả tường lảnh.

CAIRANG

MỘT NGÀY MÀ BA ĐÁM THÍ VÔ

Chợ Cairang nấy thế khi sung lảnh nên trở ra rất nhiều vị nữ anh hùng.

Bởi vậy nội trong bữa 1er Juillet rồi đây có sáu vị nữ tướng ngựa nghé hay sao không rõ mà kỳ hẹn chia ra đấu tài tay đôi với nhau xem ngộ quá.

Một đám thì thân trên chùa bà. Cũng vì giành trống lên thị-Được và thị-Nhiều đánh xé với nhau một hồi rồi bị bắt. Một đám nữa thì gần chợ. Nghe nói vì cờ bạc gian lận chi đó nên thị-Mười và thị-Thả thí vô với nhau đấu một cặp rồi cũng bị bắt.

Còn một đám nữa thì thân trên chợ một đôi độ chừng 200 thước. Chặt bởi cừu thù nên thị-Năm và thị-Mười (khác) trước khi đấu chiedo, giao đưng la và ai không đưng tiếp. Nói xong rồi xáp trận. Ban đầu thì đánh quờn ước hơn nửa giờ (2 nữ anh hùng gan thiệt phải chơi!).

Rốt sau lại cắn xé nhau quỏn áo đến tá tới cả. Thị-Mười bởi có bạn quần lỏng chẳng sao. Còn thị-Năm thì không, nên phải túm mà đi, người coi đều cười rộ.

Thật xấu hổ quá, bỏ đi nà. Lại cũng may, vì lính tuần không hay nên khỏi bị bắt

ĂN TRỘM

Đêm mồng 2 rạng mặt 3 Juillet, lối 3 giờ khuya, thị-Ngàn bị ăn trộm cạy cửa trước vô khuôn đó đạt quần áo tính pñong 10\$00. Bởi ngủ nên không hay, sáng ngày mới rõ.

Mà chùng lạ vì 2 người ở chung một căn phố song có một người bị mất mà thôi. Và lại phố nấy cắt tại Châu-thành chợ Cairang dọc theo đường sở giấy thép, cách trại lính tuần ước 50 thước

mà kẻ trộm dám oay oửa vào nhà lấy đồ người như vậy thật là gan...!..!.

ĐAM NGƯỜI RỜI TRỐN

Ngày 3 Juillet lối 5 giờ rưỡi chiều tên Trần-văn-Nui gây gỗ với Nguyễn-phát-Hoài và tên Sâm chỉ đó, tên Sâm vùng rút con dao 2 lưỡi trong túi ra, Nui sợ ngồi rủ xuống liền bị tên Sâm nhảy tới đâm một dao thân dưới chĩa vai thế coi cùng nặng. Đam rồi tên Sâm đi rã, hứa đài về nhà chẳng ai đá động tới.

Lúc đó tên Nui có kên (phú-lích, phú-lích, phú-lích). Nhưng chẳng rõ phú-lích mất tuấn do hà phang mà không thấy một ai đến kịp dựng bắt tên hung phạm đó.

Rốt sau phú-lích mới hay chạy tới thì chỉ bắt được tên Hoài đem giam vào bót và điện tên Nui lại nhà công lấy khai báo rồi chờ thẳng ra nhà thương Cantho điều trị. Tên Sâm là chánh phạm thì trốn khỏi.

Tùng-Đức (lai tín)

CAIBE

BÊ CÔNG MÀ TRỐN

Tại làng Bình-Phú có thủ-bộ-Nhung lấy rặng cưa củ năm 1919 mà mạo tên thôn-trưởng Sai năm 1920 biên rặng cưa đăng thầu thuế điền của tên Trần-Đến là con Ban Hẻm ở tại chợ Cãi-Nửa (162\$00) chừng đó bề ra tra xét quá quyết, thì thấy oai Lợi-thuận dạy công tên Nhung để tại nhà Hội làng Phú-Sơn đăng làm tờ giải đến quan Biện-Lý. Qua 12 giờ khuya đêm 16 rạng 17 Juin 1920 tên Nhung dùng tam thập lục kế đi đào vi thương bê công mà trốn mất, vụ này có tờ tập nà rồi.

ĂN CƯỚP

Tại làng An-cư, trong đêm 22 rạng mặt

23 Juin 1920, có một bọn ăn cướp chừng 16 đứa kéo tới đánh nhà Cựu Hương quán Hiền, lấy đồ đạc. Sự hư hao chừng ngoài 1000\$00, ăn cướp có bằng súng giả nhiều quá, làm dân sự không ai dám lại gần mà tiếp cứu. Thiệt ăn cướp quá giữ, không đầy một tháng mà làng An-Cư, có ba đám ăn cướp đánh trong làng.

Cúi xin Hương Chức Hội tế làng An-cư hết lòng lo cách nào mà ngăn ngừa sự ăn cướp cho dân lương thiện nhờ Chớ làng thì làng An-cư; mà dân không đăng an-cư đó mấy ông ơi..!

BỊ ĐÁNH XỬ HUỀ

Tại làng An-cư hôm ngày 16, trâu vô vườn của tên Do mà phá, vợ tên Do ra chửi trâu ai thả vô phá vườn, bẻ bả con tên Thủ bôn Huê áp lại bắt trói cả 2 vợ chồng tên Do lại mà đánh tận tử đánh bầm mình hết, còn vợ thì ho ra máu, vụ này có giải đến tổng, xét quá bằng cứ rồi dạy làng An-cư xử mấy người đánh đó chịu tiền than thuốc cho tên Do 8\$.00, rồi làng bẻ ra để phạt 1\$.00 chịu tiền giấy mực khai báo 1\$.00 phạt vạ la làng 1\$.00, tên Do còn có 5\$.00 mà thôi. Tên Do không lấy bị hương trưởng Đinh rầy và đánh nữa, nên sợ phải lấy 5\$.00 mà huê hết. Thiệt cũng dễ mà, đánh người cho đã tay rồi bắt quá làng xử chịu tiền than thuốc. Cũng là dễ mà.

Bán

Có bán một con ngựa kim-bảo thảo lai.

Ai muốn mua xin đến nơi

M. Pierrat Payeur à cantho

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng QUỚI-KHÁCH đăng rõ: Tiệm tôi khắc con DẤU-ĐỒNG, CAO-SU đủ kiểu cũng có đồ phụ tùng theo cuộc con dấu và chạm bằng đồng và bằng đá CAM-THẠCH để mộ, văn văn, có bán nón tây đủ thứ, bán si và bán lẻ. Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nếu QUỚI-KHÁCH ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thơ cho tôi đăng lấy CATALOGUE lựa kiểu mà dùng thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRAN-DUY-BINH
Graveur

130 RUE PELLERIN 130.-SAIGON

Cáo bạch

Cùng tôi có mở 1 tiệm hiệu là "TÂN-PHAT-LONG" tại đường d'A dran số 115 nhằm góc đường Obier số 1 để sửa đèn Lito Laudi đèn Manchous xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy hát và máy bắt bóng cùng các thứ đồng hồ văn văn.

Lại cũng có bán: Manchous, Carburé và dầu Essence. Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý ông giao cho chúng tôi. Mỗi khi quý ông có đám tiệc chi mà muốn chưng đèn trong nhà cho sáng thì chúng tôi cũng làm được; miễn là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và mandat xin đồ như vậy:

Nguyễn-văn-Chuộc
115,—Rue d'Adran
Saigon

TRAI THỢ MỘC HIỆU LƯC LONG

Tự Nguyễn-long Thao

Ở tại chợ-Lái thiêu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn năm ở phía sau phố chợ, đường xe hơi Saigon Thu-dau-mot, có đóng sẵn đủ bằng ăn dài mặt gỗ liền từ 1m40 cho đến 2m20, bề ngang 0m80 cho đến 11m15; bằng ăn chổi kiểu tứ linh (long lân, qui, phụng), bằng lâu cửa cuốn 7, 8 trụ cho đến 2 trụ, và bằng ăn mặt đá, bằng tròn một cốt xây, chưng chạm lam lân từ 1m55, có thứ 3 trụ góc chạm giấy lá tây, bằng rượu (table d'apéritif), bằng khách (table de salon) bằng viết (bureau) bằng rửa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, tủ áo trơn, tủ áo kiến tử thờ cần biển liền tranh thờ kiến vẽ sơn thủy chữ ốc chữ vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt trái đào, mặt đầu, và có đủ thứ đồ tiện: những là chưng đèn, đài hộp, khay, kỷ vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư hết thảy đều làm bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim thời trơn bện, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một tiệm ngành có bán đủ thứ rượu và đồ danh mộc thứ cần thứ trơn đều có đủ.

Kính xin chư-tôn quý-khách thừa diệp nhân du xin ghé lại tiệm tôi muốn mua đồ làm sáng hoặc là đặt món chi chưng dọn trong nhà thì tôi sẵn lòng mau mà làm cho vừa ý quý ông.

NGUYỄN-LONG THAO

Chỗ trại kinh cáo

NOU VELLE ROULANGERIE FRANÇAISE

Chan-Huong-Thai

RUE DU TRIBUNAL

Cantho

Kính cùng quý ông, quý bà rõ:

Tôi mới lập lò làm bánh mì kể bên tiệm dóng giấy hiệu TÂN-THẮNG ở đường tòa Cảnh sát. Ngày 13 Juillet tôi có bánh mì. Bánh của tiệm tôi làm một ngày 2 lần 4 giờ sáng ra một kỳ, còn chiều tôi cũng 1 giờ ra một kỳ bánh mới nữa.

Tôi làm như vậy để có bánh mì nóng, giòn, thơm cho quý ông quý bà dùng cho vừa miệng. Tôi đã lập tại Saigon 1 lò làm bánh mì đã hơn 20 năm có danh tiếng vì tôi làm bánh kỹ lưỡng, sạch sẽ lắm, nay tôi đến Cantho tôi cũng giữ cách thức ấy mà làm cho vừa ý mọi hàng luôn luôn.

Xin quý ông, quý bà mua ăn thử thì biết chứ không phải lời chuốt ngọt.

Nay kính

Chan-Huong-Thai

Tuông

Kim-thạch Kỳ-Duyên

Ba thứ tuông "KIM-THẠCH KỲ-DUYÊN" của ông Bùi-quang-Nghĩa kêu là Thủ-khoa Nghĩa thuở trước đặt rơi dấu đến ngày nay, tưởng khi nhiều người cũng từng mang danh ba thứ tuông này.

Thật là: má sử kinh lan, văn chương cảm tử, mỗi câu đối đáp rất hay, mấy tiếng khó đều có giải nghĩa rành rẽ; lại trong đó có những câu chuyện nghĩa-sĩ, tình-phụ giàu-phu đáng cho người ở đời soi lấy mà sửa mình.

Bổn cũ mới in lại chẳng sai sót chút nào, có trữ bán tại NHÀ-IN HẬU-GIANG CANTHO. Nhà biết đọc nên mua một cuốn để tiêu hững trong cơn rỗi rảnh rất hữu ích.

Giá 1 cuốn (118 trang đủ 3 bản) 0\$80

10 " 7 50

100 " 63 00

Tiền gửi: mỗi 1 một cuốn là..... 0 15

Xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa
Chở sự Nhà-in Hậu-Giang Cantho mà
thương nghị.

Bán

Một cái xe hai bánh, bánh cao su và một con ngựa cái Batavia đủ đồ bắt kẻ da tây, đèn vau vau. Giá rẻ lắm!!

Ai muốn mua xin đến nơi báo quán An-Hà.

Xin ghé mắt

Truyện Ngự-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cantho. Vậy xin đồng bang liêu vài cất tiền lãng phí mua đọc giúp vui giấy lác, giải muộn thoán cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6 50

100 cuốn giá..... 12 00

Nên coi cho biết

Truyện "Hồn Tơ-nguyệt" của M. Trần-văn-Hương có bán tại nhà in Hậu-giang Cantho.

Tích đặt để rất hay và ngộ.

Vậy chư vị nên mua 1 cuốn để xem giải muộn trong cơn rỗi rảnh.

Giá mỗi cuốn là..... 0 \$ 10

10 " 0 \$ 80

100 " 6 \$ 50

Tiền gửi phụ thêm mỗi cuốn 0 \$ 10

An Phong

Bijouterie-soieries de chine

et du Ton-kin

CAOLANH

Kính trình cùng lục châu Quý khách đặng rõ, tiệm tôi mua bán hơn năm năm, bán ròng hàng tàu, nhưng là vân xuyên lạnh nhiều, cùng là hàng vườn, nhuộm đen diêu lạng thật tốt, không hề trở, tôi chắc ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tôi hết sức lựa chọn thợ nhuộm, nhuộm tốt và hốt chăm tốt, nên các nơi khác không thể bì kịp hàng đen của tôi, và giá tôi bán lại rẻ. Còn đồ mặc trắng như là: cẩm châu, hoa tư các, cùng xá, lục soạn bắc thảo, lục soạn thượng hải, đều có đủ thứ, còn hàng bạc như, băng the, lương-lược đủ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quý khách muốn mua vật chi dùng xin gửi thư đến, thì tôi sẽ gửi đó lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gọi *contre remboursement*.

Cao-lanh: Nguyễn-xuân-Trước

Cần bạch

Các ngài đọc báo

Cho đặng chân-chính sự tồn kém hàng ngày, Bồn-Báo tỏ lời kính nhắc các ngài ai còn thiếu bạc mua An-Hà Nhựt-Báo, xin giùm gửi đóng. Bồn-Báo rất thăm cảm: các ngài chẳng cùng.

Nều trẻ trong ít ngày đây Bồn-Báo xin các ngài cảm phiền; vì Bồn-Báo sẽ cậy nhà thơ hỏi giùm số bạc đó cho Bồn-Báo.

AN HÀ NHỰT BÁO

kính cáo

Quảng-tài-Thạnh

Tiệm Đong ghe và sửa ghe

Ở bên kia sông gần cột giây thép

và CANTHO

PHÙNG-CHIÊU— CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị đặng tường, nay tôi mới lập một trại đong và sửa ghe có sấm ụ và bè tiện bề sửa và kéo ghe. Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm này biết lễ nghi của người Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm này khi trước có làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-Lại, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiều hiền đãi sĩ bực nào.

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua cây cưa đong hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thạnh thì rõ.—Cái xin quý quý-thầy thương.

Nay kính cáo.

Hà cảnh Lạc dit Bầy Khỏe

BIJOUTERIE—SOIERIE—MERCERIE

23, Rue Schroeder — Saigon

Adresse téléphonique: 295

Tiệm bán đồ nữ trang đủ kiểu thật tốt và khéo. Có bán đủ các thứ hàng tây, hàng Nhựt-bồn, hàng bắc và hàng Annam.

Chư quý khách mua đồ nữ-trang tại tiệm tôi thì khỏi sợ lầm vì đồ của tôi làm rất kỹ lưỡng.

Muốn cho khỏi sự hậu họa, chư quý vị khi mua đồ rồi hãy thử vàng lại mà coi cho vừa ý và cầu lại cho chắc chắn (tại tiệm có đá thử vàng, acide azotique, có cân tây, và cân Annam). Cũng phải lấy toa cho có bằng có đặng khỏi sự cãi lẩy về sau.

Chủ nhơn: Hà-cảnh-Lạc dit Bầy-Khỏe

Cần khải

DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu
"LIP"

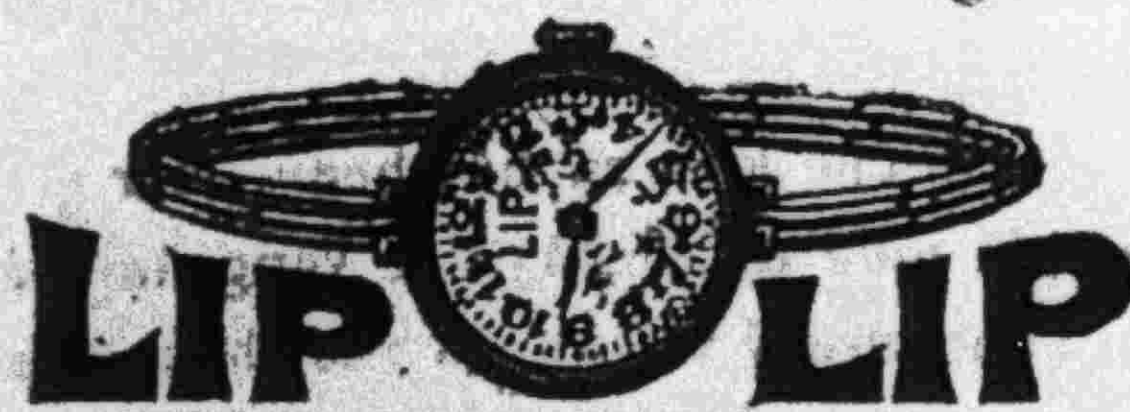
**CHRONOMÈTRE
LIP LIP**

LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay
là hỏi thăm những người đã
có sẵn đồng hồ hiệu LIP thì
biết.

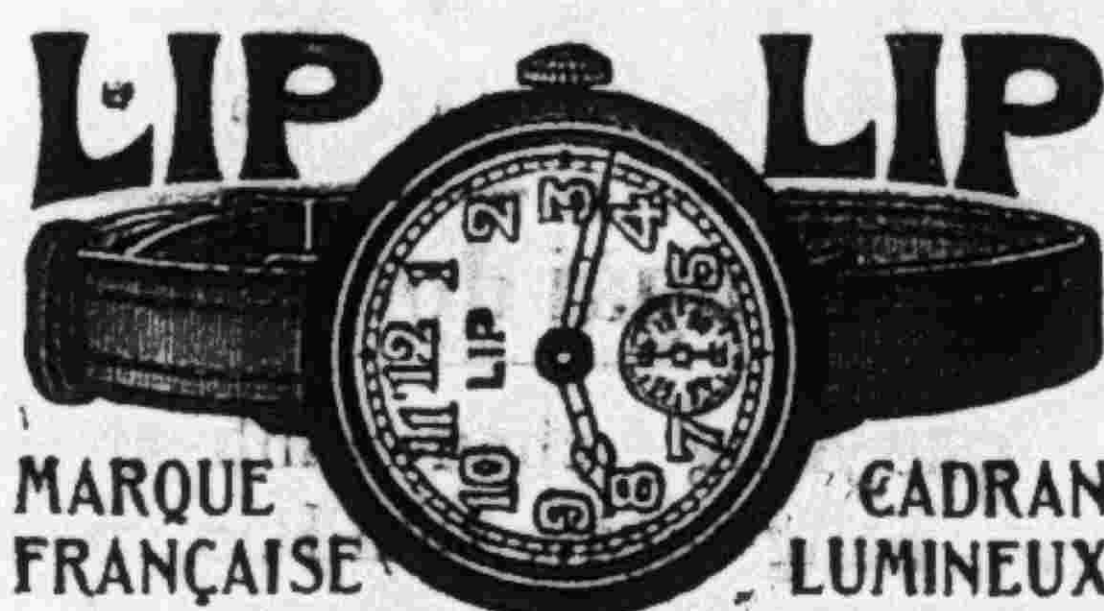
MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.
Platine, Or, Argent, Plaqué or.
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS.
Exiger la marque LIP sur le cadran.

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy
đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn
tiền sửa mãi như các đồng hồ
khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá
nó rẻ lắm.

En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRỪ BÁN TẠI:

Hàng „LES GALERIES DE
L'OUEST" là hàng HẬU-GIANG
DƯƠNG HÀNG SAIGON, MY-
tho, Cantho và Trà Vinh

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy
người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết TIỆM THUỐC PHAR-
MACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng hảo chế y sanh, tại đường CATINAT
số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rộng những thuốc nhứt hạng, không
hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An
nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H.DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đạn, rét, và nhứt là cho
người đờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỘNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE
DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống
nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tởn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác,
cùng hiệu nghiệm vậy.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xem máy mới và đồ đồ phụ
tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn
đèn khí dĩa (carbure) theo cuộc quan,
hòn, tau, tế, kỳ yên, Tàu gia, hạ thọ,
khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông
tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô
ruột xe máy hiệu Michelin, giầy hàm-ét
đủ cỡ dặng theo kiểu kim thời. Quý ông
ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy,
thì gửi thơ cho tôi. Tôi sẵn lòng ký
lương mà gửi contre-Remboursement
nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ
và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng
chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

(Chị Hân.)

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 100.000 f

Hàng này của Langsa và Annam
hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ
các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt
một đēr là tại Saigon có món chi
thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cùng gửi hàng cho các xứ xa; ai
mua món chi xin viết thơ ngay cho
Hàng, thì Hàng sẽ gửi hàng lập tức.

Xin quý vị đều xem hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm rộng bằng mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về
bán lại khỏi trả tiền trước.

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý binh vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Mua uông rồi mới biêl
SOCIÉTÉ.

Muôn mua xiu do noi
HANG HAU GIANG
DUONG HANG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay động chưởng

Re et approve' avant publication
par le 10 Janvier 1920